

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Det gjør mig ondt, at jeg ikke seer mig istand til at gaae ind paa det Endringsforslag, der er stillet af Rigsdagsmanden for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) med flere andre Medlemmer. Af de Huse, der høre under Mørup, er der i alt Fald eet, der ligger saaledes, at Eiendommen virkelig ved Vedtagelsen af dette Endringsforslag vilde blive saa væsentligt ødelagt, at jeg ikke kan gaae ind derpaa. Dette Huus er nemlig en Skovfogedbolig, der ligger midt inde i Eiendommen lige op til en Skov, og naar det skulde afhændes særskilt, vilde det være aldeles spolerende for Salget af denne Eiendom. Derimod er der endeel af de andre Huse, som der kan være Tale om at afhænde til Bruggerne, og selv om Endringsforslaget bliver forkastet, hvad jeg haaber, skal jeg lade mig det være magtpaaliggende ved Afhændelsen af disse Huse at gaae frem efter de Principer, der ere opstillede i Endringsforslaget, forsaavidt det ikke i nogen væsentlig Grad maatte antages at skade Salget af Hovedgaarden. Jeg vilde altsaa, hvis dette Endringsforslag vedtages, ikke see mig istand til at gaae ind paa Loven. Jeg skal tilføje den Bemærkning, at det er alle de Herrer bekendt, at der fra Sorø Akademies Side er gjort store Opoffrelser for at fremme Selveiendom. Uagtet jeg i høi Grad interesserer mig for Selveiendoms Fremme, saae jeg mig dog ikke i sin Tid istand til at stemme for Loven om Fæstes Overgang til Selveiendom paa Sorø Akademies Gods, fordi jeg fandt, at det vilde medføre bethdelige Opoffrelser for Sorø Akademi. Smidtidigt blev jo denne Lov vedtagen, og det har medført saa bethdelige Opoffrelser, at jeg virkelig ikke skjønner rettere, end at det vilde være ubilligt, naar man nu vilde forlange, at der med Hensyn til Salget af en Hovedgaard skulde gjøres hyderligere Opoffrelser for at fremme en Sag, som jo vistnok forøvrigt ligger os Alle paa Hjerte. Jeg maa derfor meget indstændigt tilvraade dem, der ønske Loven, at stemme imod Forslaget, og bede dem være overbeviste om, at jeg skal søge at imødekomme den deri udtalte Anskuelse, forsaavidt Hensynet til et forstandigt Salg

af Eiendommen paa nogen Maade kan tillade det.

Formanden: Førend Discussionen gaaer videre, skal jeg bemærke, at der i Endringsforslaget, ved at citere Loven om Afhændelse af Kirkers og offentlige Stiftelses Bøndergods, er indløbet en Feil — jeg veed ikke, om det er en Tryk- eller Skrivefeil — idet der nemlig staaer, at Loven er af 24de April 1861, hvilket selvfølgelig skal være: 24de April 1860.

Tscherning: Det kan ikke være min og jeg formoder heller ikke de øvrige Forslagsstilleres Hensigt at forhindre Salget af denne Gaard. Vi have ikke kunnet være saa nøie bekendte med de enkelte Huses Beliggenhed, at vi kunde vide, at deres Salg til Bruggerne muligvis kunde gribe forstyrrende ind i Ordningen af den hele Sag. Jeg beklager, at den ærede Minister, idet han har givet Tilfagn om ved Ordningen af denne Sag at ville slutte sig saa nær som muligt til Endringsforslaget, tillige har erindret om sin tidligere Afstemning, som om Sorø Akademi havde lidt noget Stkaar eller bragt noget egentligt Offer til Selveiendoms Fremme; tværtimod, Sorø Akademi har netop havt en stor Binding derved. Derfor Sorø Akademi skulde være vedblevet — og det kunde som Guds, staaende under Staten, ikke undlade det — at bortfæste Godset under de Betingelser og følgende de Sædvaner, som hidtil havde været gjældende, saa havde Sorø Akademi havt en langt slettere finantsiel Stilling, end det nu har. Naar den ærede Minister taler om, at Sorø Akademi har bragt Offre, saa er det kun gaaende ud fra, at Sorø Akademi kunde have forladt de Sædvaner, som hidtil vare fulgte, og som hænge saa nøie sammen med den hele Fæstelovgivning, at iugen Bestyrer af en offentlig Stiftelse siden 1769 kunde have forladt dem uden at overtræde det kongelige Bud, som var klart og bestemt. At Sorø Akademies Bestyrer i en saa lang Række Aar har tilsidet sine Pligter og saa at sige nægtet at underkaste sig Loven, det maae de Regjeringer svare til, som have taalt det; men det kunde ikke være taalt senere, og Sorø Akademies